

MAGYAR AUTÓIPARI VÁLLALKOZÁSOK FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉSKÉSZÍTÉSÉNEK SAJÁTOSSÁGAI

Dr. Tangl Anita, egyetemi docens

Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem, Pénzügy és Számvitel Kar, Számvitel Tanszék

email cím: vajna.istvanne@uni-bge.hu

Vajna István, PhD hallgató

Neumann János Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola

email cím: vajna@vajna.hu

Absztrakt

A Fenntarthatósági jelentés a magyar számviteli szabályok alapján is kötelező eleme lett a vállalkozások üzleti jelentésének. A Fenntarthatósági jelentés készítésének gazdálkodói körét a számvitelről szóló törvény tételesen meghatározza, valamint a törvény szabályozza annak belső tartalmát, hitelesítési kötelezettségét. A vállalati gyakorlatban sok esetben keveredik a gazdálkodók ESG beszámolójára és a Fenntarthatósági jelentésre vonatkozó előírások köre. A kutatás célja feltárni a Fenntarthatósági jelentés készítésének előnyeit, nehézségeit és jelenlegi ellentmondásait. A vizsgálat során tanulmányozásra kerülnek a Fenntarthatósági jelentés kötelező elemei kiegészítve azokkal a specialitásokkal, melyek az autóipari vállalkozások tevékenységéhez köthetők. Az autóipari vállalkozások kiválasztásának alapja, hogy a magyar gazdaságban az autóipari vállalkozások szerepe jelentős (GDP 3,9%-a; teljes foglalkoztatotti létszám 2,73%-a) és a tevékenység környezeti terhelése is magas. A kutatás eredményeképp autóipari vállalkozásokra alkalmazható Fenntarthatósági jelentés keretrendszerére teszünk javaslatot.

1. Bevezetés

A fenntarthatóság kérdésköre napjaink talán egyik legfontosabb területe több nézőpontból tekintve (Chungyalpa & von Rosing, 2025). A kiindulópont a környezeti problémák megjelenéséhez kapcsolható és a fenntarthatósági kérdések fejlődése és változása különböző tudományos, társadalmi, gazdasági és politikai mozgalmakhoz kapcsolhatóak. A fenntarthatósági célú kezdeményezések különböző jelentésekben és egyezményekben testesültek, illetve testesülnek meg. A téma egyre nagyobb súlyt kap, hiszen a gazdálkodó szervezetek hosszútávú fennmaradásnak záloga a természeti és társadalmi erőforrások racionális felhasználása. A folyamatok erőforrás felhasználásnak nyomon követésére különböző adminisztratív eszközök állnak rendelkezésre, kiindulva azok kézi adatrögzítésétől napjaink digitális eszközeinek és a mesterséges intelligenciák felhasználásával (Chen et al., 2024). Az erőforrások racionalizálásnak eszköz rendszerként a gazdálkodók változatos lehetőségekkel tudnak élni, így az integrált vállalati rendszerek nyújtotta beszámolók (riportok) alapot adhatnak a különböző típusú döntések meghozatalához. Kutatások is bizonyítják, hogy a fenntarthatósághoz kapcsolódó beszámolók sokszor befolyásolják a gazdasági döntéseket, és a fenntarthatósági beszámoló pozitív hatással lehet a pénzügyi beszámoló minőségére (Gafni et al., 2024).

Napjaink gazdálkodásának alapvető elvárása a tevékenység eredményességének nyilvánossága, és egyre nagyobb teret kap gazdálkodási tevékenység fenntarthatósági megközelítése és annak nyilvánossága. Előbbi eszközrendszere a pénzügyi a beszámoló utóbbié pedig a fenntarthatósági beszámoló (jelentés). A két típusú beszámoló jelentősen befolyásolja egy gazdálkodó piaci pozícióját és jövőbeni lehetőségeit is.

Az első környezeti hatást tartalmazó beszámolók megjelenése az 1990-es évekre tehetőek és nagyvállalatokhoz köthetők (pl.: Shell), melyek elsősorban környezeti jelentéseket

testesítettek meg és társadalmi felháborodást kiváltó környezeti szennyezések indukálták őket és nem egységes formában készültek el. Felismerve a fenntartható tevékenység fontosságát a fenntarthatósági kérdéskörrel foglalkozó beszámolók készítéséhez különböző szabályozók (irányelvek, szttenderdek, törvények stb.) állnak rendelkezésre.

Magyarországon is kialakult a fenntarthatósággal kapcsolatos beszámolók elkészítésének szabályozó rendszere, mely szabályozó rendszer sok párhuzamosságot és néhol ellentmondást is tartalmaz (Szendrey & Dombi, 2024).

Jelen kutatás célja a fenntarthatósági területhez kapcsolódó gyakorlat vizsgálata, különös tekintettel a magyarországi helyzetre.

További cél a számviteli törvény által készítendő Fenntarthatósági jelentéstételre vonatkozó javaslat kifejezetten az autóipari beszállítókra vonatkozóan.

A Fenntarthatósági jelentés készítését befolyásolja az is, hogy az adott gazdálkodó milyen szektorban tevékenykedik (Kulcsár, 2024), és a szektor egyértelműen meghatározza a Fenntarthatósági jelentésben bemutatott információk jellegét (Horváth IFUA, 2025). Kutatásunk során további célunk annak vizsgálata, hogy az utóipar esetében milyen specialitások jellemzőek.

Az autóipai szektor kiválasztásának oka, hogy a magyar gazdaságban, de globális szinten is az autóipar jelentős szerepet tölt be. Globális szinten az autóipar a GDP 3-5%-a, az EU-ban a GDP 7%-a (Alliance for Automotive Innovation, 2025), és Magyarországon a GDP 3,9%-a az autóiparból származik (Szabó, Deák, Szalavetz, & Túry, 2022).

Magyarországon az autóipar export részesedése 2019-ig töretlen növekedést mutatott a maga 34,4%-os részarányával, majd rövid megtorpanás után 2024-re ismét meghaladta a 32%-ot (KSH, 2024a) (KSH, 2024b).

Foglalkoztatási oldalról vizsgálva az adatokat az Európai Unióban közvetlenül az autógyártásban (nem számolva a beszállítókkal) 2,6 millió alkalmazott vesz részt (European Commision, 2025), Magyarországon a foglalkoztatotti létszám 2,73-a köthető a szektorhoz nagyságrendileg 105.000 fő (KSH, 2025). Az előző néhány adatból is kitűnik, hogy egy olyan szektor vizsgálata mellett döntöttünk, melynek beszállítói láncén keresztül is jelentős és tartós befolyása van a gazdasági teljesítményre és erőforrás felhasználásra.

2. Módszertan

A kutatás során első része a fenntarthatósághoz köthető általános információkat tárja fel. A fenntarthatóság jelentőségének folyamatos növekedése a gazdálkodó szervezeteket arra készíti, hogy folyamataik, működésük és gazdálkodásuk támogassák a fenntarthatósági célokat.

Ezen első részben a kutatás szekunder adatokra támaszkodik, alapvetően tudományos és szakmai forrásokat használ fel, és tartalomelemzéssel válik lehetővé a kutatott terület bemutatása.

A szakirodalmi feldolgozás után, annak információira építve az autóipari szektorra jellemző Fenntarthatósági jelentés javaslat kerül kialakításra.

3. Szakirodalmi háttér

3.1. *Út a fenntarthatósági jelentésig*

A fenntarthatóság kérdéskörének előzményi a környezeti áldozatok felismerésével kezdődött el még a 1950-es évek végén a 60-as évek elején. Carson (Carson, 1962) 1962-ben rámutatott a környezetszennyezés pusztító hatásaira, mely elindította a környezetvédelmi mozgalmakat. 1972-ben a Római Klub számára elkészül a világgazdaság- és népesség növekedésének környezeti korlátait bemutató tanulmány (Meadows, Meadows, Randers, & Behrens, 1972). A tanulmány talán a világ egyik legnagyobb fenntarthatósági kutatása. Megállapításuk szerint, ha a gazdaság és népesség azonos ütemben (1972) nő, akkor a XXI. század végére a rendszer összeomlik, mert az erőforrások kimerülnek és a környezeti szennyezés óriási mértéket ölt. Nézetük szerint a növekedés korlátozásában van megoldás, növelni kell az erőforrás hatékonyságot, és csökkenteni kell a környezeti terhelést.

A fenntarthatósági kérdéskör következő mérföldköve az 1987-ben megjelent Brundtland-jelentés, mely meghatározza a fenntartható fejlődés fogalmát, mely szerint egy olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit úgy, hogy nem veszélyeztetné a jövő generációi szükségleteinek kielégítését (Brundtland, 1987). Mindez úgy érhető el, hogy a környezeti problémákat globálisan (nem országoként) kell kezelni, a környezetvédelmi és gazdasági döntéseket együtt kell kezelni. A jelentés azonban néhány területen ellenmondásokat tartalmaz, így a fogalmi meghatározások területén (Redclift, 2005). Vannak kutatók, akik rámutatnak a jelentés túlzott növekedés alapú nézőpontjára, valamint annak fenntarthatatlanságára (Adams, 2008) (Daly, 1997). Mások a fenntarthatóság széles sávú értelmezését bírálják (Hopwood, Mellor, & O'Brien, 2005).

A Riói Föld Csúcstalálkozó (United Nations Conference on Environment and Development – UNCED) a 20. század egyik legfontosabb környezeti és fenntarthatósági eseménye volt 1992-ben, ami a Fenntartható fejlődést helyezte középpontjába. Célja a környezet és a fejlődés közötti egyensúly megteremtése és átfogó stratégiai dokumentumok elfogadása, melyek segítségével a különböző szervezetek konkrét intézkedéseket tehetnek a fenntartható jövő érdekében. Így született meg az AGENDA 21, mely átfogó cselekvési terv a XXI. századra vonatkozóan. Meghatározza, hogy társadalmi és gazdasági, környezeti és természeti erőforrások dimenziójában milyen eszközökkel és módon lehet a biztosítani a fenntartható fejlődést. A Riói Csúcstalálkozón elfogadták az ENSZ Éghajlatváltozási keretegyezményét, mely alapja a Kiotói és Párizsi Egyezménynek. Elfogadták a Biológiai Sokféleség Egyezményt, mely célja a biodiverzitás megőrzése.

A Riói Föld Csúcstalálkozó megalapozta a fenntartható fejlődési célokat, a vállalatok mellett a tevékenységbe bevonta a civil szférát is. Hátránya, hogy nem kötelező érvényű dokumentumok születtek.

A fenntarthatóság integrálása a globális politikába folyamatos cél volt, így születettek meg Millenniumi Fejlesztési Célok (Millennium Development Goals), majd következett a Johannesburgi csúcstalálkozó 2002-ben, mely deklarálta, hogy a fenntartható fejlődés 3 pilléren nyugszik: gazdasági (Economic), társadalmi (Social) és környezeti (Environmental) (United Nations, 2002). A három tényező egymással összefügg és egyik sem áldozható fel a másik javára. Ez a három pillér alapozza meg napjaink fenntarthatósági – ESG – jelentések/beszámolók elkészítését. A 2012-es RIO+20 találkozó megerősítette a három pillért. Globális szinten az ENSZ megalkotta 2015-ben a 17 Fenntartható Fejlődési Cél (Sustainable Development Goals – SDG), mely 169 alcélt fogalmaz meg.

2019-ben az Európai Unió elfogadta a Zöld átállási stratégiát (European Green Deal), mely a fenntarthatóságot egy új szintre emeli a körforgásos gazdaság működtetésére (European Commission, 2020). A Zöld átállási stratégia eredménye az elfogadott EU taxanómia, az EU fenntarthatósági jelentéstételi irányelve (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD), mely kötelezi a vállalatokat fenntarthatósági jelentés készítésére, valamint az Európai Fenntarthatósági Jelentéstételi Szabványok (European Sustainability Reporting Standards – ESRS), mely meghatározza a jelentés tartami és formai elemeit.

Az EU Taxanómia rendelete (Európai Parlament és Tanács, 2020) szerint gazdasági tevékenység környezeti szempontból fenntarthatónak minősül, ha az lényegesen hozzájárul a rendeletben meghatározott egy vagy több környezeti célkitűzéshez, nem sérti jelentősen egyik környezeti célkitűzést sem, a rendeletben megállapított minimális biztosítékokkal összhangban végzik és megfelel az Európai Bizottság által a rendelettel összhangban megállapított technikai vizsgálati kritériumoknak. A környezeti célkitűzések a következők: éghajlatváltozás mérséklése, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, a körforgásos gazdaságra való átállás, szennyezés megelőzése és csökkentése, biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

Ahogy a fenti rövid fenntarthatósággal kapcsolatos néhány gondolatból látszik, a környezet védelmének alapgondolatától eljutottunk a fenntarthatóságot szem előtt tartó három egymástól elválaszthatatlan tényező figyeléséhez és méréséhez, mely napjainkban a gazdálkodó szervezetek mindennapi életébe beépültek.

3.2. Fenntarthatósági beszámolók, jelentések keretrendszere EU-ban

A fenntarthatósággal kapcsolatosan napjaink egyik kulcseleme a gazdálkodó szervezetek fenntarthatósági célok megvalósítása érdekében tett lépéseinek dokumentálása és nyilvánosságra hozatala.

A fenntarthatósághoz köthető beszámolók (jelentések) alapkoncepcióját az ESG nézőpont jellemzi, ami egy olyan nemzetközileg elfogadott keretrendszer, amely a vállalatok fenntarthatósági teljesítményét és társadalmi felelősségvállalását értékeli három fő területen:

- Környezeti (Environmental): A vállalat környezetre gyakorolt hatásai, például energiafelhasználás, üvegházhatású gázok kibocsátása, hulladékgazdálkodás, vízhasználat, biodiverzitás megőrzése.
- Társadalmi (Social): A vállalat társadalmi felelősségvállalása, ideértve a munkavállalók jogait, sokszínűséget, esélyegyenlőséget, egészségvédelmet, közösségi kapcsolatokat, emberi jogok tiszteletben tartását.
- Irányítási (Governance): A vállalatirányítás minősége, átláthatósága, etikus működése, vezetői struktúra, korrupció elleni intézkedések, részvényesi jogok védelme.

A Fenntarthatósági jelentés ESG megközelítésű célja, hogy a vállalatok működését ne csak pénzügyi, hanem fenntarthatósági és etikai szempontok alapján is értékeljék, elősegítve a hosszú távú, felelős üzleti döntéseket.

Az Fenntarthatósági jelentés ESG megközelítésben lehetővé teszi a vállalatok számára, hogy átfogóbb képet kapjanak kockázataikról és lehetőségeikről, így fenntarthatóbb és felelősségteljesebb döntéseket hozhassanak.

A piac, a befektetők és a szabályozók elvárják, hogy a vállalatok az ESG tényezőket teljes mértékben integrálják a pénzügyi és üzleti tervezésbe és jelentésekbe. Az EU irányelvei, így a fenntarthatósági jelentéstételi irányelv (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD) és az ESRS (European Sustainability Reporting Standards) szabványai előírják, hogy a

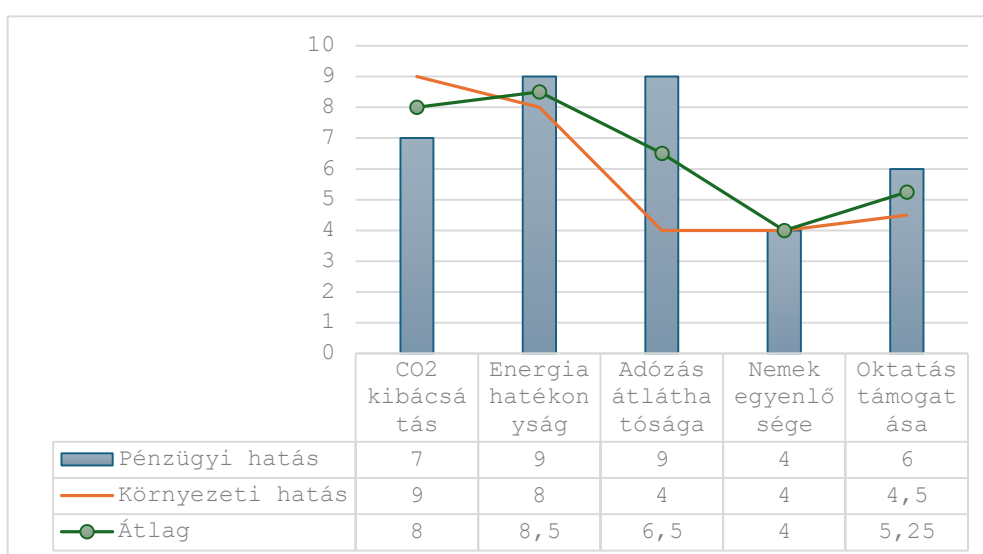
fenntarthatósági információkat a pénzügyi beszámoló részeként, digitális formátumban kell közzétenni, biztosítva az adatok átláthatóságát és összehasonlíthatóságát.

Az ESG kritériumok beépítése a pénzügyi jelentésekbe segít a vállalatoknak a klíma- és szabályozási kockázatok pontos számszerűsítésében, előrejelzésében, a fenntarthatósági kockázatok és lehetőségek kezelésében, gazdasági és beruházási döntésekben, befektetői döntések meghozatalában, a vállalat fenntartható értékének meghatározásában.

ESG szempontok megjelenése a pénzügyi jelentésekben a fenntarthatósági információk integrációját jelenti, amely erősíti a vállalatok kockázatkezelését, stratégiai tervezését és kommunikációját, így támogatja a vállalatok fenntarthatóbb működését és versenyképességét.

Az ESG pénzügyi jelentés egy olyan integrált vagy különálló dokumentum lehet, amely bemutatja a vállalat környezeti, társadalmi és irányítási teljesítményét, ezek hatását a pénzügyi eredményekre és kockázatokra, és megfelel az adott szabályozás (pl. CSRD, GRI, IFRS S1/S2) elvárásainak (továbbiakban ESG pénzügyi jelentés).

Az ESG pénzügyi jelentés tartalmazza az ESG mutatókat (pl. CO₂-kibocsátás, munkaerőfluktuáció, igazgatósági sokszínűség), az ESG célkitűzéseket, kockázatokat, stratégiai válaszokat. Mindemellett bemutatja a ESG tényezők közvetett vagy közvetlen pénzügyi hatásait: pl. karbonköltségek, ESG-beruházások megtérülése, társadalmi kockázatok. Az ESG pénzügyi jelentés készítésének kiindulópontja a környezeti-társadalmi jelentőség és a pénzügyi jelentőség hatásának vizsgálata, melyet az ún. kettős lényegességi vizsgálat (double materiality) teszt segítségével határoz meg a gazdálkodó. A kettős lényegességi vizsgálat eredményeképp meghatározásra kerülnek azok a területek, melyek az ESG pénzügyi jelentésben meg fognak jelenni és jelentőséggel bírnak a vállalkozás szempontjából. A kettős lényegességi vizsgálat eredményeképp kialakul egy prioritási rend, mely meghatározza azokat a területeket, melyeket az ESG pénzügyi jelentésekben nyilvánosságra kell hozni. A teszt elkészítése során az ESG tényezők és azok súlyának meghatározása a vállalati folyamatokban jelentősen befolyásolja a beszámoló tartalmát, mely meghatározó lehet a vállalat külső megítélését is tekintve (Mezzanotte, 2023). Az 1. ábra egy kettős lényegességi vizsgálat eredményét mutatja be a vizsgált 5 ESG téma esetében. Minden ESG téma jelentőségének értékelése 10-es skálán történik (10: jelentős hatás) környezeti és pénzügyi hatást figyelembe véve. A gazdálkodó döntése, hogy az ESG beszámolóban az átlag 6 feletti hatásokat indukáló információk jelennek meg, vagyis a CO₂ kibocsátás, energia hatékonyság és az adózás átláthatósága.

1. ábra: Kettős lényegességi vizsgálat példa

Forrás: saját szerkesztés, 2025

ESG pénzügyi jelentés célközönsége alapvetően a befektetők, partnerek, bankok, biztosítók, állami szervezetek stb. Időtávot tekintve lehet rövid–közép–hosszú távú, mely a tartalmazza az ESG-hatásokat, célértékeket és trendeket is.

Amennyiben az ESG pénzügyi jelentések szabályozását nemzetközi szinten vizsgáljuk a fő szabályozók és azok területei a következők:

- GRI (Global Reporting Initiative - Globális Jelentési Kezdeményezés) - átfogó, nemzetközi fenntarthatósági jelentési keretrendszer, amely a társadalmi és környezeti hatások széles körét lefedi, és az ESRS ágazatspecifikus szabványok megjelenéséig és az EU-ban is alkalmazható.
- TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures - Éghajlattal kapcsolatos Pénzügyi Közzétételekkel kapcsolatos munkacsoport) - éghajlatváltozással kapcsolatos pénzügyi kockázatok és lehetőségek átlátható közzétételére fókuszáló ajánlások, amelyek alapját képezik több más szabványnak (pl.: ESRS).
- IFRS S1 és IFRS S2 - Egységes, globális nyelvezetet biztosítanak az ESG-információk közzétételéhez, elősegítve a befektetők számára a vállalatok ESG teljesítményének és kockázatainak értékelését. IFRS S1: általános követelmények a fenntarthatósággal kapcsolatos pénzügyi információk közzétételét tartalmazza és az IFRS S2 — Éghajlatváltozással kapcsolatos közzétételt segíti.
- CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive - Fenntarthatósági Jelentéstételi Irányelv) 2022/2464/EU - fenntarthatósági jelentések egységesítésére vonatkozó szabályrendszer.
- ESRS (European Sustainability Reporting Standards - Európai Fenntarthatósági Jelentéstételi Szabványok) - az Európai Bizottság által támogatott, az EU CSRD irányelv keretében kidolgozott szabványok, amelyek részletes, horizontális és tematikus (környezeti, társadalmi, irányítási) standardokat tartalmaznak, és előírják az ESG információk integrált éves pénzügyi jelentésben való megjelenítését.

Az ESG pénzügyi jelentések készítésének alapelveit az IFRS S1 és IFRS S2 határozza meg, mely szerint biztosítani kell a teljesség elvét (az összes lényeges ESG-témát tartalmaznia kell - kettős lényegességi vizsgálat), valódiság és pontosság elvét (az adatok tükrözzék a valóságot), időszerűség elvét (a beszámolóban megjelenő adatok aktuálisak és jövőbe mutatóak), az ellenőrizhetőség elvét (minden információ és adat mögött legyen ellenőrizhető forrás, ami audit szempont is), összehasonlíthatóság elvét (egymást követő évek adatai konzekvenssek és összehasonlíthatóak) (Reizingerné Ducsai & Hajdu, 2024).

Az Európai Unió Bizottsága 2025. július 30-án a KKV-k számára önkéntes fenntarthatósági beszámolási standardot fogadott el (European Commission, 2025b). A standard egyszerűbbé teszi azon KKV-k számára a fenntarthatósági információkkal kapcsolatos információszolgáltatási tevékenységüket, akik nem tartoznak a Fenntarthatósági Jelentéstételi Irányelv (CSRD) hatálya alá. A fenntarthatósági jelentéstételi kötelezettség az Európai Unióban (Omnibus I) a legalább átlagosan 1000 fő alkalmazottat foglalkoztató és vagy 50 millió€-nál nagyobb árbevéttel vagy 25 millió€-nál nagyobb mérlegfőösszeggel rendelkező vállalatokra nézve kötelező (European Commission, 2025a).

Az adattartalom és audit minőség biztosához auditálható adatforrásra van szükség, vagyis a megjelenített adat mögött dokumentált, visszakereshető adatállomány legyen. A beszámoló összeállításához kontrollpontok beiktatására lehet szükség, hogy az már adatgyűjtés és jelentés készítés folyamatában kiküszöbölhető legyen a hiba. Az adatok könnyebb eléréséhez szükséges lehet a digitális rendszerek összekapcsolása. Nem szabad elfelejteni, hogy a megfelelő szakmai

kompetenciával bíró szakemberek nagymértékben befolyásolják az adattartalom és jelentések valódiságát és teljességét, és nem utolsósorban folyamatosan nyomon kell követni a jelentések készítéséhez kapcsolódó szabályozó változásokat. Az adattartalom minősége tovább növelhető a jelentések elkészítését segítő külső vagy belső útmutatók segítségével (Darnall et al., 2022). Az 1. táblázat összehasonlítja a hagyományos pénzügyi jelentéseket és az ESG pénzügyi jelentésekkel.

Szempont	Hagyományos pénzügyi jelentés	ESG pénzügyi jelentés
Cél	Pénzügyi teljesítmény bemutatása (eredmény, vagyon, cash flow)	A környezeti, társadalmi és irányítási hatások, kockázatok és teljesítmény bemutatása pénzügyi hatásokkal
Fókusz	Tulajdonosok, befektetők, hitelezők	Széles érintetti kör (stakeholderek, társadalom, szabályozók, partnerek)
Közzétett adatok típusa	Bevétel, költség, eszközök, kötelezettségek, adózás, osztalék	CO ₂ -kibocsátás, vízhasználat, munkavállalói adatok, etikai elvek, diverzitás
Időhorizont	Rövid- és középtáv (jellemzően éves)	Rövid–közép–hosszú táv, célokkal és jövőbeli kockázatokkal
Szabályozók	IFRS, US GAAP, nemzeti számviteli törvények, szabályozók	ESRS (EU), GRI, SASB, TCFD, ISSB (IFRS S1–S2)
Hitelesítés	Kötelező könyvvizsgálat (bizonyos feltételek esetén)	A CSRD szerint független ESG audit kötelező („limited assurance”, majd „reasonable”)
Jelentéstétel kötelezettsége	Törvényi/szabályozó szerinti kötelezettség	Az EU-ban fokozatosan kötelező (CSRD szerint 2024–2028 között)
Kettős jelentőség	Csak pénzügyi hatás bemutatása	A cég hatásai a környezetre és a környezeti-társadalmi hatások a cégre
Befektetési döntések alapja	Mérleg, eredménykimutatás, cash-flow kimutatás	ESG kockázatok és lehetőségek integrálása a döntésekbe („fenntartható teljesítmény és finanszírozás”)

1. táblázat: A hagyományos pénzügyi jelentés és ESG pénzügyi jelentés összehasonlítása

Forrás: saját szerkesztés (Dathe, Helmold, Dathe, & Dathe, 2024) alapján

3.3. Fenntarthatósági beszámolók, jelentések Magyarországon

Magyarországon a fenntarthatósághoz kapcsolódóan két beszámoló vagy jelentés vonatkozásában kell gondolkodni, ami a gyakorlatban keveredést okozhat, ráadásul minimum két törvény szabályozza a fenntarthatósághoz köthető információk megjelenését. Az egyik szabályozó 2023. évi CVIII. törvény, más szóval élve ESG törvény, a másik, és jelenlegi vizsgálatunk fókuszába tartozó szabályozó a 2000. évi C. törvény a számvitelről.

Jelen elfejezetben röviden bemutatásra kerülnek az ESG beszámoló (ESG törvény által szabályozott) készítési kötelezettségre vonatkozó főbb előírások, majd a Fenntarthatósági jelentés (Számvitelről szóló törvény által szabályozott) készítésének és tartalmának lényegi elemei következnek.

3.3.1. ESG beszámoló

Magyarországon a fenntarthatósággal kapcsolatos egyik szabályozó a 2023. évi CVIII. törvény (ESG Törvény). Az ESG törvény meghatározza a gazdálkodók számára a fenntartható finanszírozás és az egységes vállalati felelősségvállalás ösztönzését szolgáló környezettudatos, társadalmi és szociális szempontokat is figyelembe vevő, vállalati társadalmi felelősségvállalás szabályait (Országgyűlés, 2023).

Az ESG törvény illeszkedik az Európai Unió szabályozó rendszeréhez, így CSRD, ESRS elvekhez, valamint a nemzetközi számviteli elvekhez is. A szabályozás célja, hogy a vállalatok kötelezően vizsgálják és dokumentálják a működésükhöz kapcsolódó fenntarthatósági kockázatokat, hatásokat és célkitűzéseket, és erről évente ESG-beszámolót készítsenek. Az ESG törvény alapján készülő beszámoló fókuszja elsődlegesen a gazdálkodó természeti, társadalmi és irányítási tevékenységének bemutatása és lényeges eleme, hogy a beszállítói kör fenntarthatósághoz kapcsolódó tevékenysége is megjelen(het)ik benne.

A vállalatok kötelesek belső kockázatkezelési rendszert kialakítani, amely képes felismerni és értékelni a környezeti és társadalmi kockázatokat, nemcsak a saját működésükben, hanem az ellátási láncukban is. Az ESG törvény üzleti évet megelőző két üzleti évben a mérleg fordulónapján az éves nettó árbevétel, a mérlegfőösszeg és az átlagosan foglalkoztatottak száma alapján meghatározza (bármelyik kettő meghaladja a törvényben meghatározott határértéket) azokat a gazdálkodókat, akiknek az ESG törvényben meghatározott követelményeket teljesíteniük kell és ESG beszámolót készíteni. Ők a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók. Egy másik vállalkozói kör is köteles az ESG törvény alapján ESG beszámolót készíteni. Ők azok a nagyvállalatok, akik esetében az üzleti évet megelőző két üzleti évben a mérleg fordulónapján főtevékenysége a 2023. évi CVIII. törvény 1. mellékletében meghatározott Gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere szerinti ágazatokba sorolható tevékenységet folytatnak (pl. vegyianyag, gyógyszergyártás, fém, gumi, műanyag gyártás, közúti és egyéb jármű gyártása, villamos berendezés gyártása, légi-vízi szállítás, pénzügyi szolgáltatás, biztosítás, vagyonbiztosítás, távközlés stb.) és az éves nettó árbevételük meghaladja a 90 000 millió Ft-ot, valamint az átlagosan foglalkoztatottak száma az 500 főt.

Az ESG beszámoló tartalmazza a fenntarthatósági kérdések tekintetében végrehajtott, fenntarthatósági célú átvilágítási folyamat leírását, társadalmi felelősségvállalási és környezeti kockázatokat, emberi jogokkal vagy környezettel kapcsolatos kötelezettségek megsértését és azok típusait, a tényleges vagy lehetséges hátrányos fenntarthatósági hatások megelőzésére tett intézkedéseket, tényleges vagy lehetséges hátrányos fenntarthatósági hatásokhoz kapcsolódó intézkedések hatását és eredményességét, tényleges vagy lehetséges hátrányos fenntarthatósági hatásokhoz kapcsolódó intézkedések jövőbeli intézkedésekre vonatkozó tervét, a társadalmi felelősségvállalás tekintetében azonosított érintettek körét, a kitűzött célokat, a végrehajtott fenntarthatósági célú átvilágítási folyamat leírását és eredményét, a lehetséges káros hatások megelőzését, mérséklését vagy helyreállítása érdekében hozott intézkedéseket és azok eredményeit.

Az ESG beszámoló kötelező formai és tartalmi elemeit az 13/2024. (VIII. 15.) SZTFH rendelet határozza meg részletesen (SZTFH – Szabályozott Tevékenységek Hatósága). Az SZTFH biztosítja a jogszabályi kötelezettségek betartását, de hathatós technikai és szabályozási segítséget is nyújt a vállalkozások számára (SZTFH, 2025).

ESG beszámoló auditja és közzététele alapvetően kötelező a gazdálkodók számára, de az ESG törvény TEÁOR szerinti besorolású vállalkozások 2025 évi ESG beszámolójának „csak”

előauditon kell átesniük és nem kell a beszámolót közzétenni. Az ESG beszámolót az üzleti év végét követő 6 hónapon belül kell benyújtani a Szabályozott Tevékenységek Hatóságának, és az szeptember 30-ig teszi közzé azokat a beszámolókat, melyeket június 30-ig küldtek meg a gazdálkodók. A gazdálkodó honlapján ingyenesen és nyilvánosan közzé kell tegye az ESG beszámolót.

3.3.2. Fenntarthatósági jelentés

A Fenntarthatósági jelentés készítésének kötelezettségét a 2000. évi C. törvény teszi kötelezővé bizonyos gazdálkodó szervezetek számára, mely az üzleti jelentés elkülönített részeként jelenik meg a beszámolóban (8.§ (5)) és törvény III/A, VI/C, X/A fejezetei tartalmazzák a Fenntarthatósági jelentéssel kapcsolatos elvárásokat.

Fenntarthatósági jelentés a fenntarthatósági kérdésekre vonatkozó információkról szóló jelentés melyek a környezeti, a társadalmi, az emberi jogok, valamint az irányítási kérdések (ESG) oldaláról tükrözik a vállalat fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét.

Fenntarthatósági jelentés készítésére, az a vállalkozó kötelezett, amely esetében az üzleti évet megelőző két – egymást követő – üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta az alábbi határértéket; mérlegfőösszeg a 10 000 millió Ft-ot, éves nettó árbevétel a 20 000 millió Ft-ot, üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt, vagy a mikrogazdálkodónak nem minősülő vállalkozó, amelynek átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség valamely államának szabályozott piacán kereskedésre befogadták.

Fenntarthatósági jelentés bemutatja a vállalkozás működésének fenntarthatósági kérdésekre gyakorolt hatásairól szóló információkat, annak megértéséhez szükséges információkat, valamint, hogy a fenntarthatósági kérdések hogyan befolyásolják a vállalkozó fejlődését, teljesítményét és helyzetét.

Fenntarthatósági jelentés helye a számviteli beszámoló üzleti jelentésben található úgy, hogy az az üzleti jelentésben egyértelműen azonosítható és az üzleti jelentés egy külön szakaszát képezi.

A Fenntarthatósági jelentés belső tartalmát a Számvitelről szóló törvény részletesen meghatározza, így a beszámolóban megjelenik a vállalkozó üzleti modelljének és stratégiájának rövid leírása és az hogyan veszi figyelembe a vállalkozó érdekelt feleinek érdekeit és a vállalkozó működésének fenntarthatósági kérdésekre gyakorolt hatásait, valamint annak rezilienciája. Tartalmazza a vállalkozó fenntarthatósági stratégiájának végrehajtását, és a vállalkozó fenntarthatósági kérdésekhez kapcsolódó lehetőségeit.

A Fenntarthatósági jelentésben a vállalkozó annak biztosítására irányuló terveit, beleértve a végrehajtási intézkedési és a kapcsolódó pénzügyi és beruházási terveit, hogy üzleti modellje és stratégiája összeegyeztethető legyen a fenntartható gazdaságra való átállással és a globális felmelegedés 1,5 °C-ra való korlátozásával, összhangban az Egyesült Nemzetek Éghajlat-változási Keretegyezménye keretében 2015. december 12-én elfogadott Párizsi Megállapodással és az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott, a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló célkitűzéssel.

A Fenntarthatósági jelentés része a fenntarthatósági kérdésekkel kapcsolatos, határidőhöz kötött célok ismertetése, legalább 2030-ra és 2050-re vonatkozó abszolút üvegházhatású gáz kibocsátás-csökkentési célértéke és a célok elérése felé tett előrehaladás ismertetése, nyilatkozatot arról, hogy a vállalkozó környezetvédelmi tényezőkkel kapcsolatos céljai meggyőző tudományos bizonyítékokon alapulnak-e, fenntarthatósági kérdésekkel kapcsolatban

érintő főbb kockázatok leírása az azoktól való függés leírása, és a kockázatok kezelésének módja. A jelentésben megtalálható a tényleges vagy lehetséges káros hatások megelőzése, mérséklése, orvoslása vagy megszüntetése érdekében hozott intézkedések és azok eredmények. A Fenntarthatósági jelentésből kihagyhatók azon aktuális fejleményekre vagy tárgyalás alatt álló kérdésekre vonatkozó információk, amelyek közzététele a vállalkozó ügyviteli, ügyvezető szerveinek és felügyelő testületeinek megfelelő indokolást tartalmazó véleménye szerint súlyosan sértené a vállalkozó üzleti érdekét, feltéve, hogy e kihagyás nem befolyásolja a vállalkozó fejlődésének, teljesítményének és helyzetének, valamint tevékenységei hatásának helyes és elfogulatlan megértését (Országgyűlés, 2000).

A Fenntarthatósági jelentés hitelesítése fenntarthatósági minősítéssel rendelkező kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég lehet, akit az előző üzleti év éves beszámolójának elfogadásakor a gazdálkodó legfőbb szerve választ meg. Ezen könyvvizsgálati tevékenység korlátozott bizonyosságot nyújtó megbízás és a könyvvizsgálói vélemény jellege bizonyossági vélemény. A könyvvizsgáló személye lehet eltérő az éves beszámoló könyvvizsgálójától, ekkor különálló bizonyossági vélemény születik, és a könyvvizsgáló személye azonos lehet az éves beszámoló könyvvizsgálójával, és ekkor a fenntarthatósághoz kapcsolódó vélemény belefoglalható az éves beszámolóhoz kapcsolódó független könyvvizsgálói jelentésébe.

A korlátozott bizonyosságot nyújtó audit egy olyan audit vagy tanúsítási eljárás, amely során az auditor vagy tanúsító a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra a következtetésre jut, hogy nincs tudomása arról, hogy a vizsgált információk lényeges hibás állítást tartalmaznának. Az audit eredménye negatív bizonyosság, vagyis az auditor nem talált lényeges hibát, vagyis nincs tudomása lényeges hibáról.

A (EU) 2019/815 rendelete alapján elektronikus formában elkészült Fenntarthatósági jelentést és tartalmazó üzleti jelentést az üzleti év beszámolójával együtt kell nyilvánosságra hozni és közzé tenni azt.

3.3.3. Az ESG beszámoló és Fenntarthatósági jelentés összehasonlítása

A magyar jogszabályi környezet az Európai Unió szabályaihoz való megfelelés szándékával a fenntarthatósági területhez kapcsolódón alapvetően két fő jogszabály alapján szabályozza a fenntarthatóságot érintő közzétételeket. Az egyik jogszabály 2023. évi CVIII. törvény, más szóval élve ESG törvény, a másik a 2000. évi C. törvény a számvitelről. Természetesen e két jogszabály mellett figyelembe kell venni a kapcsolódó EU-s és nemzetközi irányelveket, sztenderdeket, ajánlásokat és szabályozókat.

ESG beszámoló és a Fenntarthatósági jelentés számos ponton átfedést mutat, különösen a vállalat környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) teljesítményének kommunikációja terén. Technikai szempontból az ESG beszámoló lehet a Fenntarthatósági jelentés egyik formája, vagy annak célorientált változata (pl. befektetői fókuszú). Tartalmi szempontból mindkettő alkalmazza a kettős lényegesség elvét.

Az ESG beszámoló és Fenntarthatósági jelentés elsődleges szerepe az átláthatóság biztosítása azáltal, hogy bemutatják a vállalati tevékenységet azon szempont alapján, hogy milyen hatást gyakorol a társadalomra, környezetre és a pénzügyi teljesítményre. Mindkettő esetében cél a felelős vállalatirányítás ösztönzése, mely elősegíti az etikus, átlátható és jogkövető működést. Mind az ESG beszámoló, mind a Fenntarthatósági jelentés azonosítja és mérhetővé teszi a környezeti, társadalmi és irányítási kockázatokat, amelyek befolyásolják a vállalat értékét.

Befektetői döntések támogatása - az ESG szempontok beépítése a pénzügyi elemzésekbe lehetővé teszi a hosszú távon fenntartható befektetéseket.

Általuk növelhető a vállalatok reputációja, mert a társadalmi felelősségvállalás és fenntarthatósági teljesítmény kommunikálása növeli a vállalat bizalmát a partnerek, ügyfelek

és közösségek szemében és fontos szerepet játszanak olyan befektetők döntéseiben, akik ESG szempontok alapján is döntenek.

A 2. táblázatban összehasonlításra kerül a magyar ESG beszámoló és a Fenntarthatósági jelentés.

Szempont	ESG beszámoló	Fenntarthatósági jelentés
Jogszabályi háttér	2023. évi CVIII. törvény	2000. C. törvény
Módszertan	Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóság által szabályozott (SZTFH)	ESRS és CSRD alapú
Szerkezet	Általában rövidebb, mutatószám-központú	Részletesebb, narratív elemeket is tartalmaz
Mutatók típusa	Kvantitatív ESG (naturális) mutatók	Kvantitatív + kvalitatív információk pénzügyi hatással
Beszámoló formája	ESG Beszámoló elkülönült önálló beszámoló	Fenntarthatósági jelentés éves pénzügyi beszámolóba integrálva
Hitelesítés	ESG tanúsító ESG törvény szerint	Fenntarthatósági minősítéssel rendelkező kamarai tag könyvvizsgáló, korlátozott bizonyosságot nyújtó audit
Közzététel	SZTFH honlap, saját honlap	e-beszámoló rendszer, saját honlap
Közzététel határideje	Üzleti év végét követő 6 hónapon belül kell benyújtani az SZTFH-hoz (közvetett közzététel)	Pénzügyi beszámoló határideje (mérlegfordulónapot követő 5. vagy 6. hónap utolsó napja)
Konszolidáció	Országon belül	EU-s szinten

2. táblázat: Az ESG beszámoló és a Fenntarthatósági jelentés összehasonlítása

Forrás: saját szerkesztés, 2025

4. Eredmények

4.1. Az autóipari tevékenység sajátosságai

Az autóipart nagyon sok esetben a gazdaság húzó ágazatának is nevezik, és jelentőségét több számadat is alátámasztja, ahogy az e tanulmány bevezetésében is bemutatásra került. Az autóipar nem csak az autógyártási tevékenységet foglalja magában, hanem az ágazat vizsgálatakor az autógyártási tevékenységhez kötődő alkatrészeket előállító vállalkozásokat (beszállítók) is figyelembe kell venni. A szektort innovációs motorként is számon szokták tartani és az EU-ban e tekintetben kulcs szektorként kezelik (Európai Bizottság, 2025).

Az autóipari tevékenység során az alapanyag felhasználás nagyságrendileg 52%-a fém és cél, 15%-a könnyűfém, 21%-a polimer, nem vasalapú fém 4%, folyadék 5%, egyéb anyag 4%. Az energiafelhasználás tekintetében 45% a gáz, 23% a szén, 22% az elektromos áram és 10% az olaj felhasználás (Sato & Nakata, 2020). Az előzőkéből is látható, hogy az autóipari tevékenység anyagfelhasználásának sajátosságai (fém/acél) indukálják a magas energia és szénhidrogén (polimer) felhasználást.

Az autóiparban foglalkoztatottak nemek szerinti megoszlása esetében a női munkavállalók részaránya 16-20% között mozog és ez az autóipari vállalkozások vezetésében is hasonló részarányt képviselnek a nők (Nextlane, 2023). A női munkavállalók alacsony részaránya nagy valószínűséggel a munka fizikai és műszaki jellegéhez kötődnek.

4.2. A Fenntarthatósági jelentés főbb tartalmi elemeinek kijelölése az autóipar esetében

A fenntarthatósági jelentésben megjelenítendő információk kiválasztásának folyamatát az ESRS által meghatározott és a 3 fő területhez köthető szabványok közzétételi kötelezettségének kettős jelzősű tesztjének vizsgálatával érdemes elkezdni.

Az autóipari tevékenység esetében nagy valószínűséggel a következő területek (3. táblázat) jelenhetnek meg, mint közzéteendő információk.

KÖRNYEZET	Környezetváltozás és energiahatékonyság A környezeti szennyezés csökkentése - légszennyezés - különösen veszélyes anyagok - műanyagok Vízgazdálkodás Körforgásos gazdaság
TÁRSADALM	Alkalmazottak munkahelyi környezet foglalkoztatottak biztonsága vállalati kultúra és egyenlő lehetőségek
IRÁNYÍTÁS	Fenntartható vállalatvezetés Vállalati megfelelés és integráció Fenntartható vállalatirányítás

3. táblázat: Fenntarthatósági jelentés fókuszterületei az autóiparban

Forrás: saját szerkesztés, 2025

4.3. A Fenntarthatósági jelentés tartalma az autóipar esetében

A Fenntarthatósági jelentésben bemutatandó és ESG tényezőket is szem előtt tartó Fenntarthatósági jelentés belső tartalmának kidolgozása során figyelembe vettük a szektor sajátosságait. A magyar számviteli szabályozáson túlmutató mintát készítettünk el, mely segítséget nyújthat a magyar autóiparhoz köthető vállalkozások Fenntarthatósági jelentés készítéséhez.

A 4. táblázatban összefoglaltuk a Környezeti teljesítményhez kapcsolódóan megjelenítendő fenntarthatósági tényezőket.

Fenntarthatósági jelentés (Environmental)				
Fenntarthatóság fókusz	Tényezők	Főbb naturális mutatók	Pénzügyi információ	Szöveges rész
Környezetváltozás és energiahatékonyság	Üvegházhatású (ÜHG) gázok kibocsátása SCOPE1-3 szerint	ÜHG kibocsátása (tCO ₂) Villamos energia felhasználás (MWh) Megújuló energia felhasználás (MWh) Gáz felhasználás (MWh) Üzemanyag felhasználás (MWh)	ÜHG költsége Villamos energia felhasználás költsége Zöld villamosenergiaellátás létesítésének tőke kiadása és költsége.	ÜHG gázok kibocsátás célértéke, adott évi teljesítés. Környezetváltozás és energiahatékonyság érdekében tett intézkedések és folyamatok és azok kapcsolata a klímasemlegességi célokkal.
	Villamos energiaellátás és annak saját zöld energiával történő biztosítása		A végrehajtott fejlesztések tőke kiadása és költsége	Beruházási tervek és azok végrehajtása.
	Energiahatékonyság növelésére tett termelési intézkedések és fejlesztések			
A környezeti szennyezés csökkentése - légszennyezés különösen veszélyes anyagok műanyagok	Fémelőállítás Műanyag és gumielőállítás vegyi anyagai Katalizátor Festés Por Szűrők beszerzése és karbantartása Érzékelők beszerzése és karbantartása Zöld területek és felületek bővítése Környezetszennyezés csökkentése érdekében megvalósult termelési intézkedések és fejlesztések	SO ₂ (t) NO ₂ (t) CO (t) SO ₂ (t) NH vegyületek (t) Por (t) Zöld területek és felületek bővítése (m ²)	Szűrők és érzékelők beszerzésének és karbantartásának tőkekiadás és költsége Zöld területek és felületek bővítésének kiadásai Zöld területek és felületek bővítésének és fenntartásának költsége	A légszennyezés csökkentésére vonatkozó stratégiák és célok és előrehaladás bemutatása. Az adott évben tett intézkedések és akciók.
			A végrehajtott fejlesztések tőke kiadása és költsége	
Vízgazdálkodás	Ívóvíz felhasználás Szennyvíz keletkezése és kezelése Víz visszaforgatás	Ívóvíz felhasználás (m ³) Szennyvíz keletkezése és kezelése (m ³) Szennyvíz kémiai összetétele (kg) Víz visszaforgatás (m ³)	Vízfogyasztás költsége Szennyvízelvezetés és kezelés költsége Vízvisszaforgatás tőke kiadása és költsége	Vízgazdálkodására vonatkozó stratégiák és célok és előrehaladás bemutatása. Az adott évben tett intézkedések és akciók.
	A vízfelhasználás és szennyvíz keletkezésének csökkentése érdekében megvalósult termelési intézkedések és fejlesztések		A végrehajtott fejlesztések tőke kiadása és költsége	
Körforgásos gazdaság	Hulladékok	Keletkezett hulladékok anyagtípusonként(t) Visszaforgatott és újrahasznosított hulladék anyagtípusonként(t)	Hulladék kezelés és újrahasznosítás költsége. Újrahasznosítás megvalósításáért eszközölt beruházások tőke kiadása	Körforgásos gazdaságra való áttérés lehetőségeinek és stratégiájának bemutatása. A körforgásos gazdaság szemléletével működtetett folyamatok.
	A hulladékok keletkezésének csökkentése érdekében megvalósult termelési intézkedések és fejlesztések		A végrehajtott fejlesztések tőke kiadása és költsége	Az adott évben tett intézkedések és akciók.

4. táblázat: Környezeti teljesítményhez kapcsoló információk a Fenntarthatósági jelentésben az autóiparban

Forrás: saját szerkesztés, 2025

Ahogy a 4. táblázatban látható az autóipar esetében a Körforgásos gazdaság fontos eleme a fenntarthatóságnak. Az autóipar anyagfelhasználása nagy energiaigényű anyagokhoz kapcsolódik, ezért azoknak a „visszaforgatási” lehetősége és fókusz nagy jelentőséggel bír. A körforgásos modell bevezetése és alkalmazása növelheti az alapanyag ellátás és termelés biztonságát, így hozzájárulhat a vállalat magasabb szintű kibocsátáshoz.

Az 5. táblázatban foglaltuk össze a Társadalmi teljesítményhez kapcsolódóan megjelenítendő fenntarthatósági tényezőket.

Fenntarthatósági jelentés (Social)				
Fenntarthatóság fókusz	Tényezők	Főbb naturális mutatók	Pénzügyi információ	Szöveges rész
Alkalmazottak munkahelyi környezet foglalkoztatottak biztonsága vállalati kultúra és egyenlő lehetőségek	Ergonómia Munkavédelem Munkabiztonság Képzés Mentális egészség Nemek egyenlősége Emberi jogok SCR tevékenységek Adományok, támogatások	Munkahelyi balesetek száma (db) Munkahelyi balesetek miatti kieső idő (munkaóra) Különböző célokkal megvalósított oktatások (óra; db; résztvevők száma; résztvevők aránya) Nők aránya (%) Munkahelyi zaklatások, atrocitások száma (db) Korfa CSR tevékenységek száma, résztvevők száma és aránya	Munkakörnyezet kialakításának tőke kiadása és költsége Munkavédelmi és munkabiztonsági fejlesztések költsége SCR tevékenység költsége Adományok karitatív tevékenységek Oktatások, képzések költsége	Alkalmazottak munkahelyi környezetének és biztonságának valamint a vállalati kultúra elmélyítéséhez kapcsolódó tervek, akciók és megvalósítások. A munkahelyi problémák kezelésére tett főbb intézkedések, és azok eredménye.

5. táblázat: Társadalmi teljesítményhez kapcsoló információk a Fenntarthatósági jelentésben az autóiparban

Forrás: saját szerkesztés, 2025

A társadalmi teljesítmény tényezői közül kiemelt szerepet kap a munkabiztonság és a megfelelő munkakörülmények biztosítása. Az utóipar a műszaki terület része, mely technológiájából adódóan a munkavédelem szerves része a munkavédelem. A dolgozók testi épsége mellett szerephez jut a mentális egészség, ami a mindennapi folyamatok megfelelő szinten történő teljesítést teszi lehetővé. Ahogy korábban is jelentük, az autóiparban foglalkoztatott nők aránya kisebb, mint 20% és a nemek egyenlősége kérdés nem minden vállalkozásnál kardinális kérdés.

Az 6. táblázatban láthatóak a Társadalmi teljesítményhez kapcsolódóan megjelenítendő fenntarthatósági tényezők.

Fenntarthatóság fókusz		Fenntarthatósági jelentés (Governance)
Irányítás	Tényezők	Szöveges rész
	Vállalatvezetés elkötelezettsége a fenntarthatóság irányába	A fenntarthatóság beépítésének megvalósulása a vállalatvezetésben. A vállalati tevékenységhez köthető fenntarthatósági területek bemutatása. Az érdekeltekkel való kapcsolattartás minősége.
	Vállalati megfelelés és integráció	A vállalat alkalmazkodása és stratégiája a jogi és gazdasági környezethez, valamint a szabályozók által elvárt fenntarthatósági stratégiához. Az üzleti modell és stratégia hogyan veszi figyelembe a vállalkozó érdekelt feleinek érdekeit és a vállalkozó működésének fenntarthatósági kérdésekre gyakorolt hatásait.
	Fenntartható vállalatirányítás	Fenntarthatósági kérdésekkel kapcsolatos kockázatok tekintetében fennálló reziliencia, fenntarthatósági kérdésekhez kapcsolódó lehetőségek. Kockázatoktól való függés és kezelés bemutatása.

6. táblázat: Társadalmi teljesítményhez kapcsoló információk a Fenntarthatósági jelentésben az autóiparban

Forrás: saját szerkesztés, 2025

A Társadalmi teljesítményhez kapcsolható információk kettős szerepet játszhatnak a Fenntarthatósági jelentésben. Egyrészt összefoglalják és tartalmazzák a számviteli törvény szerinti kötelező tartalmi elemeket, másrészt alapot szolgálhatnak a vállalatok társadalmi megítéléshez.

A felvázolt tartalom Pénzügyi információs része megfelel az ESRS rendszer CAPEX és OPEX szemléletű adatelvárásainak is.

5. Összefoglalás és következtetés

A fenntarthatósági témakör és célrendszer a vállalkozások mindennapi élébe beépült terület. A szabályozó rendszereknek nagy szerepe van a fenntarthatósági célok megvalósításának és tudatosításának. A gazdálkodók akarva-akaratlanul szembe kerülnek azzal a ténnyel, hogy fenntarthatóság melletti elkötelezettség hozzájárul vállalkozásuk reputációjához is. A természet megóvása és kihasználásának megszüntetése mellett gazdasági előnyre is szert tudnak tenni, vagyis nagyon sok esetben a fenntarthatósági elköteleződés lehet gazdasági kényszer is, ahogy ezt az is bizonyítja, hogy vannak olyan vállalatok, akik szabályozók kényszere nélkül is elkészítik fenntarthatósággal kapcsolatos jelentésüket, melyet holnapjukon is közzé tesznek.

A fenntarthatóság mérésének és bemutatásának eszközei a fenntarthatósági jelentések vagy beszámolók.

A magyar rendszer fenntarthatósághoz köthető jelentéstételi rendszere kettős. Egyrészt az ESG törvény alapján bizonyos vállalkozásoknak meghatározott tartalommal el kell készíteniük az ESG beszámolót és e mellett az éves pénzügyi jelentés részeként Fenntarthatósági jelentést is kell készíteni.

Az fenntarthatósági jelentések gyakorlata Magyarországon még gyerekcipőben jár, de nem árt átgondolni a szabályokat, megkeresni a szabályozók közötti azonosságokat és eltéréseket.

A felvázolt Fenntarthatósági jelentés belső tartalmánál fogva némileg ötvözi az ESG beszámoló elvárásait és a Fenntarthatósági jelentés információs igényét. Természetesen a vállalat tényleges tevékenysége tovább bővítheti, illetve szűkítheti belső tartalmát.

Irodalomjegyzék

- Adams, B. (2008). *Green development: Environment and sustainability in a developing world*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203929711>
- Alliance for Automotive Innovation. (2025. 05 25). *Data driven, 2024 industry report*. Letöltés dátuma: 2025, forrás: <https://www.autosinnovate.org/>
- Brundtland, G. H. (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development "Our common future"*. World Commission on Environment and Development, UN. Forrás: <https://chatgpt.com/c/688f3214-bda4-8330-a05e-38e9a814fb9e>
- Carson, R. (1962). *Silent Spring*. Boston: Houghton Mifflin. Forrás: https://library.uniteddiversity.coop/More_Books_and_Reports/Silent_Spring-Rachel_Carson-1962.pdf
- Chen, P., Chu, Z., & Zhao, M. (2024). The Road to corporate sustainability: The importance of artificial intelligence. *Technology in Society*, 76, 102440. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2023.102440>
- Chungyalpa, W., & von Rosing, M. (2025). Understanding business sustainability: The what, why, and how of sustainable business practices. In *The Sustainability Handbook, Volume 1* (pp. 579–600). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-90110-9.00038-6>
- Daly, H. E. (1997). *Beyond Growth: The Economics of Sustainable Development*. Beacon Press.
- Dathe, T., Helmold, M., Dathe, R., & Dathe, I. (2024). ESG Reporting Rules. In: Implementing Environmental, Social and Governance (ESG) Principles for Sustainable Businesses. . In *Responsible Leadership and Sustainable Management*. Cham: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-52734-0_11
- Darnall, N., Ji, H., Iwata, K., & Arimura, T. H. (2022). Do <sc>ESG</sc> reporting guidelines and verifications enhance firms' information disclosure? *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 29(5), 1214–1230. <https://doi.org/10.1002/csr.2265>
- Európai Bizottság. (2025). Az európai gépjárműipar fellendítése. Forrás: https://commission.europa.eu/topics/business-and-industry/boosting-european-car-sector_hu
- European Commission. (2025a). *DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directives (EU) 2022/2464 and (EU) 2024/1760 as regards the dates from which Member States are to apply certain corporate sustainability reporting and due diligence requirements*. https://commission.europa.eu/document/download/0affa9a8-2ac5-46a9-98f8-19205bf61eb5_en?filename=COM_2025_80_EN.pdf
- European Commission. (2025b). *EN ENEUROPEAN COMMISSION Brussels, 30.7.2025 C(2025) 4984 final COMMISSION RECOMMENDATION of 30.7.2025 on a voluntary sustainability reporting standard for small and medium-sized undertakings*. https://ec.europa.eu/finance/docs/law/250730-recommendation-vsme_en.pdf
- Európai Parlament és Tanács. (2020). EU Taxanómia rendelete. Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020R0852&from=ENlocale=hu>

- European Commission. (2025). Automotive industry. Forrás: https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/automotive-industry_en
- European Commission. (2020. 3 11). A new Circular Economy Action Plan, For a cleaner and more competitive Europe. Brussels. Forrás: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9903b325-6388-11ea-b735-01aa75ed71a1.0017.02/DOC_1&format=PDF
- Gafni, D., Palas, R., Baum, I., & Solomon, D. (2024). ESG regulation and financial reporting quality: Friends or foes? *Finance Research Letters*, 61, 105017. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.105017>
- Hopwood, B., Mellor, M., & O'Brien, G. (2005). Sustainable development: mapping different approaches. *Sustainable Development*, 13(1). <https://doi.org/10.1002/sd.244>
- Horváth IFUA. (2025). *CSRD Study 2025, CSRD across Europe: 100 Companies in the New Era of Sustainability Disclosure*. https://www.horvath-partners.com/fileadmin/horvath-partners.com/assets/05_Media_Center/PDFs/Studien-PDFs_fuer_MAT-Download/EN_Studien-PDFs_fuer_MAT-Download/2025_Horvath_CSRD_Study_HU.pdf
- Kulcsár, E. (2024). A fenntarthatósági jelentéstétel gyakorlatának vizsgálata. *Economica*, 14(3–4), 43–52. <https://doi.org/10.47282/economica/2023/14/3-4/13553>
- KSH. (2024a). Az ipar összefoglaló adatai. Letöltés dátuma: 2025, forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/ipa/hu/ipa0001.html
- KSH. (2024b). Az ipar összes értékesítése alágak szerint. Letöltés dátuma: 2025, forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/ipa/hu/ipa0006.html
- KSH. (2025). A munkaerőpiac legfontosabb éves adata. Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0001.html
- Meadows, D. H., Meadows, D. L., Randers, J., & Behrens, W. W. (1972). *The Limits to Growth: A Report for the Club of Rome's Project on the Predicament of Mankind*. New York: Universe Books. Forrás: https://collections.dartmouth.edu/xcdas-derivative/meadows/pdf/meadows_ltg-001.pdf?disposition=inline
- Mezzanotte, F. E. (2023). Corporate sustainability reporting: double materiality, impacts, and legal risk. *Journal of Corporate Law Studies*, 23(2), 633–663. <https://doi.org/10.1080/14735970.2024.2319058>
- Nextlane. (2023, July 23). *Women in the automotive industry*. <https://www.nextlane.com/news-articles/women-in-the-automotive-industry/>
- Országgyűlés. (2000). *2000. évi C. törvény a számvitelről*.
- Országgyűlés. (2023). 2023. évi CVIII. törvény. Forrás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2300108.tv>
- Redclift, M. (2005). Sustainable development (1987–2005): an oxymoron comes of age. *Sustainable Development, Special Issue: Critical Perspectives on Sustainable Development*, 13(4), 212–227. <https://doi.org/10.1002/sd.281>
- Szabó, J., Deák, A., Szalavetz, A., & Túry, G. (2022). The future of the European automobile industry Is zero-carbon possible with zero job loss? Country Study: Hungary 2022. Forrás: <https://www.etui.org/sites/default/files/2022-08/Is%20zero->

[carbon%20possible%20with%20zero%20job%20loss%20-%20Hungary%20-%20Sazbo.pdf](#)

Reizingerné Ducsa, A., & Hajdu, T. Z. (2024). A fenntarthatósági jelentéstételekre vonatkozó új, nemzetközi szabványok és a jelentések bizonyossági követelményeinek minőség alapú megközelítése. *Vezetéstudomány / Budapest Management Review*, 55(KSZ), 17–29. <https://doi.org/10.14267/VEZTUD.2024.KSZ.02>

Sato, F. E. K., & Nakata, T. (2020). Energy Consumption Analysis for Vehicle Production through a Material Flow Approach. *Energies*, 13(9), 2396. <https://doi.org/10.3390/en13092396>

Szendrey, O., & Dombi, M. (2024). A hazai fenntarthatósági közzététel helyzete és fejlődési lehetőségei. *Észak-Magyarországi Stratégiai Füzetek*, 21(1), 98–114. <https://doi.org/10.32976/stratfuz.2024.8>

SZTFH. (2025). ESG Beszámolóról. Forrás: <https://sztfh.hu/tevekenysegek/esg-hatosagi-tevekenyseg/esg-beszamolorol/>

United Nations. (2002). *Report of the World Summit on Sustainable Development*. Johannesburg: United Nations. Forrás: file:///C:/Users/tangl/Downloads/A_CONF.199_20-EN.pdf

A kutatás 2024-2.1.2-EKÖP-KDP- 2024-00008 azonosító számú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Program – Kooperatív Doktori Program (EKÖP-KDP) támogatásával valósult meg.